

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Догађај:	Улазак на ваздухопловну тачку без координације
Датум, вријеме и мјесто догађаја:	26.05.2025. године, FIR BiH
Учесници у догађају и њихово стање:	- Ваздухоплов
Опис догађаја:	Дана 26.5.2025. ваздухоплов улази на ваздухопловну тачку на висини од 9000 фита као IFR од стране сусједне КЛ предат на нашу фреквенцију FIC без претходне најаве као и висина која није за IFR саобраћај имао је три минуте лета и већ ушао у простор Тузле која је имала његов план, на позив колеге у сусједну КЛ каже мислио сам да ће то моја обласна искординсати. Упитно је одакле фреквенција НАША FIC ако није координисан и како 9000 IFR јер то је висина класе G такође треба знати да авион када лети сјевер југ као овај по рути мало буде у нашем простору.
Опис поступака учесника у догађају:	
Околности под којима се догађај десио:	

<p>Предузете мјере:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ваздухопловни субјект с којим је догађај у вези; 2. Организационе јединице BHDCA. 	<p>1. Стручно лице BHANSA-е је обавјестило BHDCA о овом догађају.</p> <p>Закључци проведене истраге:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дана 26.05.2025. на фреквенцију FIC Бања Лука јавио се ваздухоплов на тачки VIBOP, за који FIC Бања Лука није имао најаву, нити важећи FPL. У комуникацији са FISO на дужности, пилот ваздухоплова је потврдио да лети на висини од 9000ft и по IFR правилима летења. - У простору надлежности на фреквенцији FIC Бања Лука ваздухоплов је летио око 3 минуте након чега је прешао на фреквенцију APP Тузла, који су имали FPL за овај ваздухоплов и наставио је лет по IFR правилима летења и према FPL-у. - Увидом у G/G комуникацију и historical FPL потврђено је да је за овај ваздухоплов у систему постојао FPL, али није био активан с обзиром да није најављен од стране ACC Загреб/ Lower-у Бања Лука. План је активиран од стране Lower Бања Лука након извршене комуникације и координације FISO - FIC Бања Лука са Lower Бања Лука. - Према иницијалном FPL ваздухоплов је у FIR Сарајево требао ући на ваздухопловној тачки на висини од 10000 ft, по IFR правилима летења у дијелу ваздушног простора који је под надлежношћу Lower Бања Лука. - ICAO класификација ваздушног простора у којем FIC Бања Лука пружа услуге је „Class G“. - У ваздушном простору класе G у FIR Сарајево нису дозвољени IFR летови. - Није извршена правовремена и формална координација између сусједних јединица контроле летења.
---	--

<p>Предузете мјере:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ваздухопловни субјект с којим је догађај у вези; 2. Организационе јединице BHNSA. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ваздухоплов је предан на неодговарајућу фреквенцију (FIC Бања Лука) без претходне обавијести и потврде пријема на висини од 9000ft, која није одговарајућа за IFR лет у том дијелу ваздушног простора, односно ваздухоплов је летио по IFR режиму у класи G ваздушног простора, а што није у складу са правилима за раздвајање IFR летова у FIR Сарајево. - Системи и опрема који су у вријеме догађаја кориштени од стране КЛ су били исправни и функционални. - Није дошло до угрожавања безбједности ваздушног саобраћаја и ваздухоплов је безбједно напустио FIR Сарајево летећи на рути по FPL-у. <p>2. Стручно лице SMD-а је доставило резултате интерне истраге овог догађаја Одсјеку за ваздухопловну навигацију (ANS).</p> <p>Одсјек за ваздухопловну навигацију је потврдио да ће извршити провјеру поступања BHNSA везано за предметни догађај током наредног планираног надзора на тој локацији.</p>
<p>Индекс процјене ризика и разлог: (Видјети Прилог 2, 3. и 6 овог Упутства)</p>	<p>ЗД према ICAO матрици</p> <p>Овај догађај је имао мањи утицај на безбједност летења (Safety) и изазвао је одређене сметње. Оваква врста догађаја није много вјероватна да ће се десити али постоји могућност.</p>
<p>Приједлог мјера превенције: (Безбједносне препоруке)</p>	<p>Информисати контролу летења сусједне државе о догађају и потреби поштовања постојећег LoA, а све у циљу да би се у будућности спријечили исти или слични догађаји.</p>
<p>Приједлог других мјера:</p>	
<p>Да ли је потребно даље испитивање догађаја: ДА/НЕ (дати образложење)</p>	

Потпис именованог лица које је радило на обради и анализи догађаја и датум: (Ако на обради и анализи ради више именованих лица)	Илија Саватић,
Потпис Генералног директора и датум:	Зорислав Ивановић,